

Verksamhetsplan

2024

Till VGB styrelsemöte 2023-12-01

Denna verksamhetsplan kompletteras med det långsiktiga måldokument som fastställdes på VGB:s årsmöte 2019.

Inledning

Västra Götalands Bildningsförbund samlar den organiserade folkbildningens aktörer i Västra Götaland. Folkhögskolor och studieförbund utgör basen i Bildningsförbundet.

Inför verksamhetsåret 2024 har styrelsen beslutat om följande plan och konkreta åtgärder. Planen utgår från det övergripande måldokument som fastställdes av årsmötet 2019.

Syftet med vår verksamhet

Västra Götalands Bildningsförbund är ett samarbetsorgan för studieförbundens regionala enheter, folkhögskolor och andra regionala verksamheter som verkar inom folkbildning och kultur i Västra Götalandsregionen och skall som ett sådant bevaka och främja folkbildningsarbetet och folkbildningens intressen i regionen genom omvärldsanalys, kommunikation, påverkan och samverkan.

Västra Götalands Bildningsförbund skall på sina medlemmars uppdrag verka som folkbildningens samverkansorganisation på det sätt medlemmarna beslutar.

Västra Götalands Bildningsförbunds beslutsorgan är representantskapet och styrelsen. Studieförbunds- och folkhögskoledelegationen beslutar inom sig kring frågor som berör respektive delegations arbetsområde.

Bildningsförbundet arbetar efter fastställda stadgar och utifrån de planer som styrelsen och årsmötet fastställer.

Finansiering

Medlemsorganisationer erlägger medlemsavgift för 2024 enligt årsmötesbeslut. Därutöver erlägger studieförbundens regionala enheter och rörelsefolk högskolorna ett årligt särskilt verksamhetsanslag. Hur anslaget fördelas inbördes mellan studieförbunden respektive folkhögskolorna beslutas av delegationerna.

Organisation och stadgar

Västra Götalands bildningsförbund är organiserat i en studieförbundsdelegation och en rörelsefolk högskoledelegation.

Studieförbundsdelegationen består av de statsbidragsberättigade

studieförbundens regionala enheter.

Folkhögskoledelegationen består av de fristående folkhögskolorna i regionen. De skolor som har Västra Götalandsregionen som huvudman är knutna till Bildningsförbundet som övriga medlemmar. Folkhögskoledelegationen samverkar aktivt med VGR:s folkhögskoleförvaltning och dess folkhögskolor i folkhögskolegemensamma frågor.

Övriga medlemmar i Bildningsförbundet är, utöver de sex regionägda folkhögskolorna, RF/SISU samt Förvaltningen för kulturutveckling, VGR.

Västra Götalands Bildningsförbunds verksamhet utgår från vårt övergripande måldokument, den årliga verksamhetsplanen samt de beslut som fattas i styrelsen och i delegationerna.

Personalbehov 2024

Västra Götalands bildningsförbund har två bildningskonsulenter anställda på fasta heltidstjänster. En av tjänsterna riktas i huvudsak mot studieförbundens samverkan och en mot folkhögskolornas. Konsulenterna arbetar dessutom med VGB:s gemensamma frågor.

Väsentliga påverkansfaktorer i vår omvärld

Medlemsorganisationernas och därmed Bildningsförbundets verksamhet påverkas och är beroende av politiska processer och beslut på lokal-, regional- och riksnivå.

På riksnivå är det framför allt regeringens ambitioner och budget för folkbildningsverksamhet samt Folkbildningsrådets villkor och fördelningsprinciper för folkbildningsanslaget som påverkar studieförbunden och folkhögskolorna. I statsbudgeten för 2023 togs de extra platser som folkhögskolorna tilldelats senaste åren bort (ca 500 mk.). I budgeten för 2024 anges att folkhögskolorna en anslagsökning med 100 mkr.

Studieförbunden får en sänkning av sina statsanslag med 250 mkr,. Denna sänkning är bara den första av tre aviserade sänkningar av anslaget till studieförbunden. När denna räkna av sänkningar genomförts 2026 kommer anslagen ha minskat med 500 mkr.

Till dessa direkta sänkningar av anslagen skall läggas att många extra uppdrag som folkhögskolor och studieförbund haft försvunnit eller drastiskt minskat.

I Tidöavtalet angavs att stödet till folkbildningen skulle ses över och effektiviseras. Folkbildningsutredning som tillsattes av förra regeringen 2022

fick vid två tillfällen under året nya tilläggsuppdrag och har fått förlängd utredningstid, och skall nu ska presenteras i juni 2024. Regeringen angav dock tydligt i Tidöavtalet att man, i väntan på utredningen, snabbare ville se över stödet till folkbildningen och frågan om en myndighet, i stället för Folkbildningsrådet, ska hantera medelstildelningen. Under 2023 har vi sett detta slå igenom, bland annat med flera förändringar som införs redan 1/1 2024. I budgeten för 2024 delar upp anslaget till folkbildningen studieförbund och folkhögskolor har nu varsin budgetrad, vilket gör att makten att fördela medel mellan studieförbund och folkhögskolor förts över från folkbildningsrådet till riksdagen. Det införs även förändringar i förordningen som gäller från den 1/1 2024.

Folkbildningsrådet har under 2023 beslutat om ett helt nytt bidragssystem för Studieförbunden. Det nya statsbidragssystemet implementeras stegvis men inleds 2024. Under 2024 kommer folkbildningsrådet även att utreda ett reviderat statsbidrag till folkhögskolorna med sikte att vara på plats 2026.

På regional nivå har, sedan 2021, bidragsgivning och samverkansytta gällande studieförbunden och folkhögskolorna delats upp mellan Kulturnämnden och Regionutvecklingsnämnden. VGR genomför en intern omorganisering och Förvaltningen för kulturutveckling och Kulturförvaltningen samorganiserar från och med 2023.

Folkhögskoledelegationen har under 2023 utvecklat sin dialog med den nya nämnden, Miljö och Regionalutvecklingsnämnd som bildades efter maktskiftet i regionen. Stora delar av nämnden var helt ny, ingen från det gamla presidiet var kvar så mycket av arbetet har fått starta om från början. Ett samarbete med VGR:s folkhögskoleförvaltning har också skett. Folkhögskoledelegationen har även under 2023 återupptagit en relation till Kulturnämnden.

Regionbidraget till studieförbunden ligger kvar för 2024, med en ramanslagsökning med 2%. Dessutom tillför Kulturnämnden 1 mkr. Till studieförbunden för en läsfrämjande insats under 2024.

För folkhögskolorna har det regionala bidragen för 2023 legat stilla, men MRU beslöt att för 2023 finansiera alla de yrkeskurser med vårdinriktning som regeringen drog in 2023. Denna satsning förlängs dock inte 2024. MRU har beslutat att öka volymanslaget och anslaget till fullföljda studier med 2% 2024. MRU har även beslutat att införa ett extra anslag riktat till bristyrkesutbildningar. Bidraget till korta kurser blir kvar även 2024, men frågan om stöd till korta kurser kommer utredas under 2024.

Regional utveckling har mer fokus på kompetensförsörjning, arbetsmarknadsfrågor och utbildning medan Koncernavdelning Kultur har större engagemang i kultur-, bildnings- och civilsamhällesfrågor. För

folkbildningen som helhet är det av vikt att fortsätta bygga goda relationer och samverkan inom både Kulturnämndens och Regionala utvecklingsnämndens områden.

På kommunal nivå har under en längre tid bidragen till studieförbunden minskat. Under 2023 har flera kommuner påbörjat en omprövning av principen med generella bidrag. Många frågor hamnar hos VGB. Uddevalla kommun har under 2023 beslutat att avskaffa de generella bidragen till studieförbunden och ersatt dem med projekt. Denna typ av ökad politisk detaljstyrning kan tyvärr komma att tas efter av andra kommuner. Ett ifrågasättande av studieförbunden och dess förmåga att undvika bidragsfusk och samröre med icke-demokratiska föreningar kan också noteras. Kommunernas budgetarbete inför 2024 nu pågår har VGB fått många frågor från handläggande tjänstepersoner som signalerar att risken för sänkta eller nollade bidrag ökar. Samtidigt ser vi hur andra kommuner nu ser värdet av den fria folkbildningen och satsar. Men det tillitsbaserade och generella bidragssystemet, både på statsbidrags-, regionbidrags- och kommunbidragsnivå kan långsiktigt komma att förändras och folkbildningen påläggas mer av kontroll, redovisning och begränsningar. Kraven ökar på folkbildningen samtidigt som bidragen höjs inte.

Konkreta åtgärder 2024

Inom ramen för de övergripande uppdrag och den verksamhetsinriktning som ligger till grund för Bildningsförbundets långsiktiga verksamhet ska följande insatser genomföras under 2024.

1. Värdegrund, etik och ideologi.

- Genomföra minst en gemensam bildningskonferens där samtliga medlemmar och styrelsen samlas, med fokus på gemensamma folkbildningsfrågor, ömsesidigt utbyte och lärande.
- Med utgångspunkt från central information i kvalitets- etik- och gränsdragningsfrågor, initiera och stimulera samtal om verksamhetens innehåll och om aktuella etik- och gränsdragningsfrågor vad gäller studieförbunden och folkhögskolorna.
- Aktivt delta i folkbildningsdebatten.

2. Samverkan

- Utveckla och stärka samverkan mellan folkhögskolorna, studieförbunden och övriga medlemmar.

- Stimulera samverkan i olika former mellan delegationernas medlemmar och andra organisationer och myndigheter.
- Stödja utvecklingen och självorganiseringen av det delregionala folkbildningssamarbetet, DFS, i Fyrbodalsregionen, Göteborgsregionen, Sjuhäradsregionen och Skaraborgsregionen.
- Stödja samverkan kring folkhälsoprojekten i Skaraborgsregionen.
- Delta i möten, utbyten och samverkan med övriga länsbildningsförbund i landet samt med centrala aktörer som Folkbildningsrådet, RIO, Studieförbunden, OFI, Fhf och andra relevanta parter.
- Genomföra samverkansprojektet "folkhälsa och mänskliga rättigheter" tillsammans med de fem delregionala nämnderna, VGR och RF-SISU.

3. Påverkan

- Följa, aktivt påverka och vara delaktiga i Västra Götalandsregionens program och insatser av betydelse för folkbildningen, framför allt Samling för social hållbarhet, Fullföljda studier, Regional utvecklingsstrategi 2021–2030 och Kulturstrategi 2024–2027.
- Arbeta för att VGR utvecklar en sammanhållen folkbildningspolitik, som uttrycks i ett gemensamt styrdokument för folkbildningen.
- Bevaka samtliga folkhögskolors delaktighet och möjligheter till deltagande i processer och ekonomiskt stöd utifrån likabehandlingsprincipen då särskilda folkbildningsinsatser med hänvisning till programmen i punkten ovan, eller kring andra angelägna insatser, initieras av Regionen.
- Bevaka folkbildningens och det civila samhällets intressen och följa den pågående processen med Överenskommelsen mellan Regionen och det civila samhället.
- Fortsätta att utveckla kontakterna med politiker och tjänstepersoner inom Västra Götalandsregionen, främst inom Folkhälsa, Kultur och Regional utveckling.
- Fortsätta att utveckla kontakterna med politiker och tjänstepersoner i regionens 49 kommuner.

4. Information, opinion och kommunikation.

- Informera om folkhögskolorna och studieförbunden, dess innehåll, verksamhet och kvalitet mot allmänheten, massmedia, myndigheter, politiska beslutsfattare, organisationer och andra berörda. Medverka i kampanjer initierade av de centrala intresseorganisationerna.
- Kartlägga och bearbeta studieförbundens och folkhögskolornas verksamhetsstatistik och regionala och kommunala bidragsutveckling samt andra relevanta fakta.
- Odlå kontakter med politiker och tjänstepersoner inom det offentliga systemet för att stödja studieförbunden och folkhögskolorna i deras bevakning av bland annat bidragsfrågor och intressepolitiska frågor.
- Kontinuerligt uppdatera VGB:s hemsida och Facebooksida.
- Stödja de delregionala folkbildningssamråden, DFS, i deras lokala och delregionala opinionsarbete gentemot politiker och tjänstemän.
- Följa och sprida information om Folkbildningsrådets rapporter, undersökningar och uppföljningar.

5. Lärande, pedagogik och utveckling.

- Fortsätta samarbetet med Göteborgs universitet för en utveckling av bland annat fortbildning och folkbildningsforskning.
- Tillsammans med Göteborgs Universitet genomföra en årlig seminariedag på temat "Demokrati och folkbildning".
- Följa utvecklingen av kursen "Folkbildningens idé och praktik" 15 hp som från och med 2021 ges inom Universitetets ordinarie kursutbud. VGB ska aktivt informera och uppmuntra våra medlemsorganisationer att anmäla deltagare samt, i samarbetet med GU, vara delaktiga i kursens framtida utveckling.
- I samarbete med Göteborgs universitet och med andra regionala lärosäten söka möjligheter till pedagogiska och didaktiska fortbildningar för våra medlemsorganisationer.
- Informera om och bidra till samverkan kring seminarier, föreläsningar och fortbildningsinsatser som genomförs av våra medlemsorganisationer.
- Utannonsera och behandla ansökningar till årligt uppsatsstipendium.

- Samverka med Föreningen för folkbildningsforskning.

6. Styrelsen, interna organisationen och delegationerna

Styrelsen och organisationen

- Genomföra minst fyra **styrelsesammanträden**.
- Genomföra sammanträden i styrelsens **arbetsutskott** vid behov mellan styrelsens sammanträden.
- Genomföra minst 3 **delegationsmöten** i studieförbunds- respektive folkhögskoledelegationen. Därutöver genomföra minst ett gemensamt möte mellan rörelsefolkshögskolorna och regionfolkshögskolorna.
- **Företräda medlemsorganisationerna** i bland annat arbetsgrupper och kommittéer.
- Följa upp och genomföra **utvecklings- och uppföljningssamtal** med personalen
- Ge möjligheter till vidareutbildning för fortsatt **personalutveckling**.
- Genomföra **personal- och planeringsöverläggningar**.
- Regelbundet förse medlemmarna med **kalendarium och information** om aktiviteter och arrangemang som VGB deltar i.

Studieförbundsdelegationen:

Genomföra sammanträden i delegationens **arbetsutskott** vid behov mellan delegationernas möten. Ett förändrat politiskt landskap och en förtroendekris gentemot studieförbunden ställer större krav på ett tydligt gemensamt förhållningssätt.

Prioriterade områden:

- Aktiv dialog och upprätthållande av den tillitsfulla relationen med Regionens kulturnämnd och Koncernavdelning kultur, samt bevakning av utveckling kring region- och statsbidrag.
- Via startad arbetsgrupp se över hur delregional och lokal samverkan bäst organiseras utifrån studieförbundens olika förutsättningar.

- Informations- och opinionsarbete kring kommunbidragen och VGB:s kommunbidragsrekommendation i Västra Götaland, samt stärka påverkansarbetet regionalt och lokalt.
- Framtagande av plan för kommunikation vid kriser*
- Arbeta med etik- och gränsdragningsfrågor med Studieförbundens gemensamma överenskommelser som utgångspunkt.
- Arbeta för en ny kommunbidragsrekommendation som speglar den nya statsbidragsmodellen, samt fortsätta utveckla kontakterna med politiker och tjänstemän i kommunerna.
- Utvärdera delegationens egna arbete i enkätform.

*För att kunna genomföra framtagandet av "plan för kommunikation vid kriser" har studieförbundsdelegationen beslutat äska medel hos VGBs styrelse.

Folkhögskoledelegationen:

Genomföra sammanträden i delegationens **arbetsutskott** vid behov mellan delegationernas möten.

Prioriterade områden:

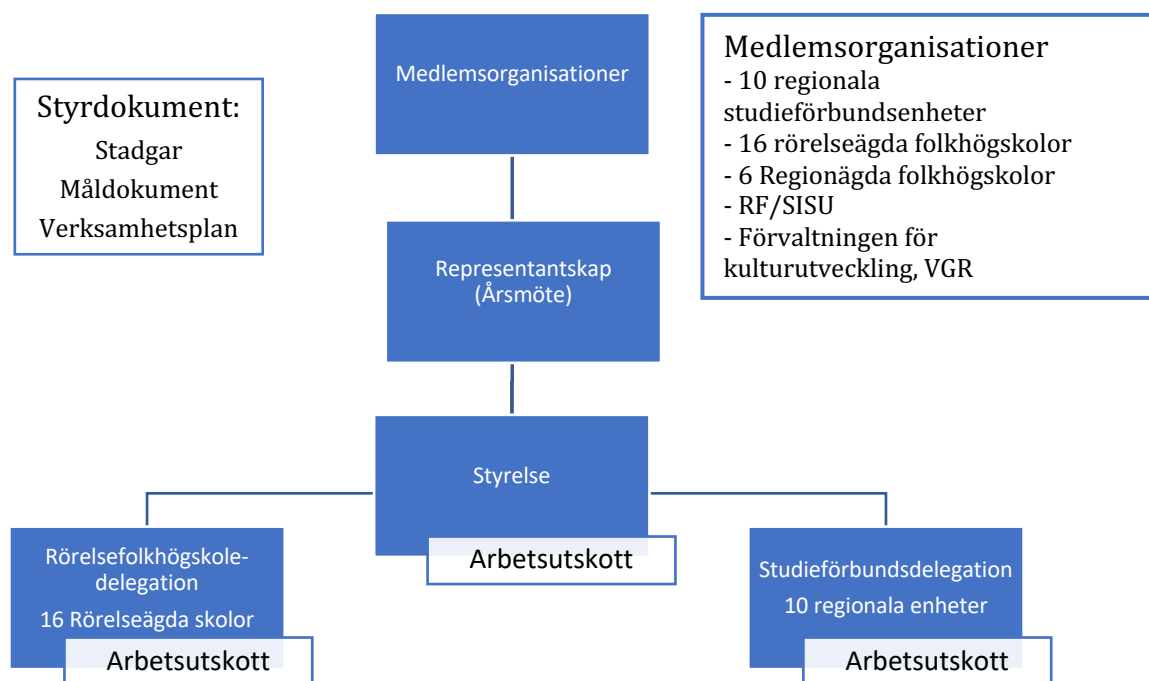
- Fortsatt aktivt intressepolitiskt arbete kring Regionbidraget och VGR:s folkhögskolepolitik.
- Aktiv dialog med Miljö och regionutvecklingsnämnden och Regional Utveckling kring bland annat regionbidraget, fullföljda studier och kompetensförsörjning.
- Arbeta för att öka MKUs kunskap om folkhögskolor, närmre band med MRU, t.ex. genom fadderskap.
- Aktiv dialog med Förvaltningen för kulturutveckling, Kulturnämnden och Koncernavdelning Kultur kring FOKIS och folkhögskolornas övriga kulturverksamhet.
- Påverkansarbete rörande förutsättningarna för de särskilda uppdragen och samarbetet med Arbetsförmedlingen.
- Påverkansarbete för internatskolorna gällande framförallt särskilt stöd för fastigheterna.
- Sammanställning och kontinuerlig uppdatering av relevant statistik

rörande folkhögskolornas verksamhet och ekonomi.

- Bjuda in skolornas ägarföreningars ordförande till ett av delegationens möten.
- Stödja de nätverk mellan bland andra folkhögskolornas administratörer och kuratorer som startat och ta del av rapporter från nätverken.
- Understödja bildandet av nya nätverk inom folkhögskolan.
- Påverkansarbete rörande utvecklingen av det ordinarie statsbidraget och de särskilda uppdragen.
- Samordna arbetet med statsbidragsöversynen i Västra Götaland.
- Genomföra en årlig folkhögskole- folkbildnings- konferens som riktar sig både till medlemmar i VGB och politiker och tjänstemän.
- Utvärdera och utveckla delegationens arbete.

Västra Götalands Bildningsförbund

Organisationsskiss

Samtliga medlemsorganisationer träffas, utöver årsmötet, årligen vid gemensamma delegationskonferenser.